

De eindstrijd

DE KRONIEKEN VAN NARNIA

Oom tovenaer
De wereld achter de kastdeur
Het paard en zijn jongen
Prins Caspian
De reis naar het Morgenland
De zilveren zetel
De eindstrijd

KOKBOEKENCENTRUM UITGEVERS • UTRECHT

Vertaling: Imme Dros
Omslagontwerp: Gallimard Jeunesse (Frankrijk)
Handbelettering: Anne Rombouts
Omslagbelettering: Staal Ontwerp
Lay-out binnenwerk: Crius Group

ISBN 9789026625459
ISBN 9789026625466 (e-book)
ISBN 9789026625916 (audiobook)
NUR 277

© 2022 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht
Oorspronkelijk verschenen onder de titel *The Last Battle*.

The Chronicles of Narnia®, Narnia® and all book titles, characters and locales original to The Chronicles of Narnia are trademarks of C.S. Lewis Pte. Ltd.

Use without permission is strictly prohibited.

Copyright © 1956 by C.S. Lewis Pte. Ltd.

Published in the Dutch language under licence from The C.S. Lewis Company Ltd.

All rights reserved. No part of this book may be used or reproduced in any manner whatsoever without written permission except in the case of brief quotations embodied in critical articles and reviews.

Alle rechten voorbehouden.

KokBoekencentrum Uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

INHOUD

1	– Bij het Keteldiep	7
2	– Onbezonnenheid van de koning	17
3	– De aap in zijn glorie	27
4	– Wat er die nacht gebeurde	37
5	– Hulp voor de koning	45
6	– Een nachtje werk	53
7	– Voornamelijk over dwergen	63
8	– Welk nieuws de adelaar bracht	73
9	– De grote bijeenkomst op de stalheuvel	83
10	– Wie durft de stal in te gaan?	93
11	– Er komt vaart in	103
12	– Door de staldeur	111

13	- De dwergen voor de dwergen	121
14	- Nacht valt over Narnia	131
15	- Verder naar boven en verder naar binnen	141
16	- Vaarwel, schaduwlanden	151

HOOFDSTUK 1

Bij het Keteldiep

In de laatste dagen van Narnia, ver naar het westen voorbij het Lantaarnwoud en dicht bij de Grote Waterval, leefde een aap. Hij was zo oud dat niemand zich kon herinneren wanneer hij daar voor het eerst kwam wonen en hij was de sluwste, lelijkste, meest gerimpelde aap die jij je kunt voorstellen.

Hij had een huisje, gebouwd van hout en bedekt met bladeren, in de vork van een grote boom en zijn naam was Slinks.

Er waren heel weinig sprekende dieren of mensen, dwergen of wat voor wezens ook in dat deel van het bos, maar Slinks had één vriend: zijn buurman ezel Hoewel. Tenminste, ze zeiden allebei dat ze vrienden waren, maar aan de manier waarop alles ging zou je eerder denken dat Hoewel Slinks' ondergeschikte was dan zijn vriend. Want Hoewel deed al het werk. Als ze naar de rivier gingen, vulde Slinks wel de grote waterzakken tot aan de rand, maar het was Hoewel die ze naar huis droeg. Als ze iets nodig hadden uit de stadjes wat verder aan de rivier, dan ging Hoewel er met lege manden op zijn rug naartoe en kwam met volle, zware manden terug.

En al de lekkerste dingen die Hoewel terugbracht werden opgepeuzeld door Slinks, want zoals Slinks zei: ‘Je weet, Hoewel, dat ik geen gras en distels kan eten zoals jij, dus is het niet meer dan billijk dat ik het op een andere manier rechttek.’ En Hoewel zei altijd: ‘Natuurlijk, Slinks, natuurlijk, dat begrijp ik.’

Hoewel klaagde nooit, want hij wist dat Slinks veel slimmer was dan hij en hij vond het al bijzonder aardig dat Slinks zijn vriend wilde zijn.

En als Hoewel ooit probeerde iets over wat dan ook tegen te werpen, zei Slinks: ‘Kijk Hoewel, ik snap beter dan jij wat er gedaan moet worden. Je bent niet slim, Hoewel, dat weet je.’ En dan zei Hoewel weer: ‘Ja, Slinks. Dat is waar. Ik ben niet slim.’ En met een zucht deed hij wat Slinks ook maar had gezegd.

Op een ochtend vroeg in het jaar liepen ze samen langs de oever van het Keteldiep. Het Keteldiep is een grote poel pal onder de kliffen in het verre westen van Narnia. De Grote Waterval stort er met een eeuwig donderend kabaal in neer en aan de andere kant komt de rivier van Narnia erop uit. De waterval laat de poel altijd dansen en borrelen en ronddraaien alsof hij aan de kook is, en dat is natuurlijk hoe hij de naam Keteldiep kreeg. Hij is het woeligst in het vroege voorjaar, als de waterval gezwollen is door alle gesmolten sneeuw van het gebergte in de westelijke wildernis voorbij Narnia, waar de rivier vandaan komt. En terwijl ze naar het Keteldiep keken, wees Slinks ineens met zijn donkere, dunne vinger en zei: ‘Hé! Wat is dat?’

‘Wat is wat?’ vroeg Hoewel.

‘Dat gele ding dat net met de waterval naar beneden kwam. Kijk! Daar is het weer, het drijft. We moeten uitzoeken wat het is.’

‘Moet dat?’ vroeg Hoewel.

‘Natuurlijk moet dat,’ zei Slinks. ‘Het kan iets bruikbaar zijn. Spring even als een goede vriend in de poel en vis het eruit. Dan kunnen we het beter bekijken.’

‘In de poel springen?’ zei Hoewel. Zijn lange oren trilden.

‘Nou, hoe moeten we het anders krijgen?’ zei de aap.

‘Maar... maar,’ zei Hoewel, ‘zou het niet beter zijn als jij erin sprong? Want zie je, jij bent het die wil weten wat het is, en ik eigenlijk niet. En jij hebt handen, zie je. Jij bent net zo goed als een mens of een dwerg in het grijpen van dingen. Ik heb alleen hoeven.’

‘Serieus Hoewel,’ zei Slinks, ‘ik had niet gedacht dat je ooit zoiets zou zeggen. Dat had ik van jou niet verwacht, echt niet.’

‘Maar wat heb ik dan verkeerd gezegd?’ zei de ezel met een nogal deemoedige stem, want hij zag dat Slinks diep beledigd was. ‘Het enige wat ik bedoelde was...’

‘Dat ik het water in ga,’ zei de aap. ‘Alsof je niet donders goed weet wat een zwakke borst apen hebben en hoe gemakkelijk ze kouvatten! Maar goed. Ik gá erin. Ik héb het al zo koud in deze gure wind. Maar ik gá erin. Ik zal er hoogstwaarschijnlijk in blijven. Dan zal het je nog berouwen.’ En Slinks’ stem klonk alsof hij zo in tranen kon uitbarsten.

‘Alsjeblieft, niet doen, niet doen, niet doen,’ riep Hoewel, half balkend, half pratend. ‘Ik bedoelde zoiets helemaal niet, Slinks, heus niet. Je weet hoe dom ik ben en hoe ik niet aan meer dan één ding tegelijk kan denken. Ik was dat van je zwakke borst vergeten. Natuurlijk ga ik wel. Jij moet er niet aan denken zoiets zelf te doen. Beloof me dat je het niet doet, Slinks.’

Slinks beloofde het en Hoewel ging klikkerdeklak op zijn vier hoefjes rond de rotsachtige rand van de poel een plek zoeken waar hij erin kon komen. Nog afgezien van de kou was het lang geen pretje dat kolkende en schuimende water in te gaan, en Hoewel stond wel een volle minuut te rillen voordat hij besloot het te doen.

Maar achter hem riep Slinks: ‘Misschien kan ik het beter toch maar zelf doen, Hoewel.’ En toen Hoewel dat hoorde, riep hij: ‘Nee, nee. Je hebt het beloofd. Ik ga er al in.’ En daar ging hij.

Een grote massa schuim sloeg in zijn gezicht, vulde zijn mond met water en verblindde zijn ogen. Een paar seconden verdween hij onder water. Toen hij weer bovenkwam, lag hij in een heel ander deel van het Keteldiep. Daar raakte hij in een draaikolk die hem rond en rond en sneller en sneller meesleurde tot onder de waterval. De kracht van het vallende water trok hem mee naar beneden, diep de poel in, zodat hij dacht dat hij zijn adem nooit lang genoeg in zou kunnen houden tot hij weer bovenkwam. En toen hij bovenkwam en eindelijk in de buurt was van het ding dat hij probeerde te vangen, dreef het van hem weg totdat het onder de waterval ook mee naar de bodem ging. Toen het weer opdook, was het verder weg van Hoewel dan ooit. Maar toen hij bijna stierf van uitputting, helemaal gekneusd en gevoelloos van de kou was, slaagde hij er ten slotte in het ding met zijn tanden vast te klemmen. Hij kwam ermee aan land en raakte erin verstrikt met zijn hoeven, want hij droeg het voor zich uit als een groot, loodzwaar, koud en slijmerig haardkleed.

Hij gooide het voor Slinks neer en bleef druipend, rillend en snakkend naar adem staan. De aap keek niet eens naar hem en vroeg al helemaal niet hoe hij zich voelde. Slinks had het te druk met om het ding heen lopen, het uit te spreiden, erop te kloppen en eraan te ruiken. Er kwam een gluisperige glans in zijn ogen toen hij zei: ‘Het is een leeuwenhuid.’

‘Hu... au... au... O, ja?’ hijgde Hoewel.

‘Hm. Ik vraag me af... Ik vraag me af... ik vraag me af,’ mompelde Slinks in zichzelf. Hij dacht heel diep na.

‘Ik vraag me af wie die arme leeuw heeft vermoord,’ zei Hoewel zodra hij kon praten. ‘Hij zou begraven moeten worden. We moeten een begrafenis houden.’

‘O, het was geen sprekende leeuw,’ zei Slinks. ‘Daar hoeft jij je niet

druk over te maken. Er zijn geen sprekende dieren boven de waterval in de westelijke wildernis. Deze huid moet van een gewone stomme leeuw geweest zijn.' Wat trouwens waar was. Een jager, een mens, had de leeuw een paar maanden eerder ergens in de westerse wildernis gedood en gevild. Alleen is dat een ander verhaal.

'Ja maar, Slinks,' zei Hoewel, 'zelfs als de huid van een gewone stomme leeuw was, zouden we hem dan toch niet een fatsoenlijke begrafenis moeten geven? Ik bedoel, zijn niet alle leeuwen eh, nou ja, eerbiedwaardig? Vanwege *je weet wel wie*. Snap je?'

'Haal je geen ideeën in je hoofd, Hoewel,' zei Slinks. 'Denken is niet je sterkste punt, of wel? We maken van deze huid een fijne, warme winterjas voor jou.'

'O, ik denk niet dat ik dat leuk zou vinden,' zei de ezel. 'Het zou eruitzien... ik bedoel, de andere beesten zouden kunnen denken... dat wil zeggen, ik zou me er niet mezelf in voelen...'

'Waar heb je het over?' zei Slinks, zichzelf de verkeerde kant op krabbend zoals apen dat doen.

'Ik denk niet dat het respectvol zou zijn voor de grote leeuw, voor Aslan zelf, als een ezel als ik rondliep als leeuw,' zei Hoewel.

'Ga me nou alsjeblieft niet tegenspreken,' zei Slinks. 'Wat begrijpt een ezel als jij nou van dat soort dingen? Je weet dat je niet goed bent in denken, Hoewel, dus waarom laat je mij niet denken voor jou? Waarom behandel je mij niet zoals ik jou behandel? Ík denk niet dat ik alles kan. Ík weet dat jij beter bent in bepaalde dingen dan ik. Daarom liet ik jou de poel in gaan; ik wist dat je dat beter zou doen dan ik. Maar waarom mag ík niet aan de beurt komen als het gaat om iets wat ik kan en jij niet? Mag ik dan nooit eens wat? Wees eerlijk. Het moet beurt om beurt.'

'O, ja, natuurlijk, als je het zo ziet,' zei Hoewel.

‘Weet je wat,’ zei Slinks, ‘jij kunt beter even flink hard langs de rivier draven naar Chippingford en kijken of ze sinaasappels of bananen hebben.’

‘Maar ik ben zo moe, Slinks,’ smeekte Hoewel.

‘Ja, maar je bent erg koud en nat,’ zei de aap. ‘Je hebt iets nodig om op te warmen. Een stevige draf zou je van het zijn. Trouwens, vandaag is het markt in Chippingford.’ En toen zei Hoewel natuurlijk dat hij zou gaan.

Zodra hij alleen was, liep Slinks soms op twee, soms op vier poten stuntelig de weg terug tot bij zijn eigen boom. Hij zwaaide zichzelf omhoog van tak naar tak, al die tijd mompelend, al die tijd grijnzend, en ging zijn huisje in. Binnen vond hij naald en draad en een grote schaar; hij was een handige aap en de dwergen hadden hem leren naaien. Hij duwde de kluwen draad (bijna meer koord dan draad zo dik) in zijn mond – zodat zijn wang uitpilde alsof hij op een groot uitgevallen lek-kernij zat te zuigen –, hield de naald tussen zijn lippen, de schaar in zijn linkerpoot, daalde zo de boom uit en schuifelde naar de leeuwenhuid. Daar hurkte hij bij neer en ging aan het werk.

Hij zag al dat de huid van het leeuwenlijf te lang zou zijn voor Hoewel maar de hals te kort voor een ezelsnek. Dus sneed hij een flink stuk van de lengte af en gebruikte dat om een halsband te maken voor de lange nek van Hoewel. Het leeuwenhoofd sneed hij er ook af en hij naaide de kraag tussen hoofd en schouders. Aan allebei de zijkanten bevestigde hij lange draden zodat de huid onder de buik en de borst van Hoewel vastgeknoopt kon worden.

Als er een vogel kwam overvliegen, stopte Slinks met zijn werk en keek ongerust omhoog. Hij wilde niet dat wie dan ook zou zien wat hij aan het doen was. Maar geen van de vogels die hij zag was een sprekende vogel, dus ze maakten niet uit.

Laat in de middag kwam Hoewel terug. Hij was niet gaan draven

maar sjokte geduldig, zoals ezels dat doen. ‘Er waren geen sinaasappels,’ zei hij, ‘en er waren geen bananen en ik ben doodmoe.’ Hij viel neer.

‘Kom je prachtige nieuwe leeuwenjas even passen,’ zei Slinks.

‘O, laat die ouwe huid opwaaien,’ zei Hoewel. ‘Ik probeer het morgenochtend wel. Vanavond ben ik te moe.’

‘Wat onaardig van je, Hoewel,’ zei Slinks. ‘Jij bent moe, maar wat denk je van mij? De hele dag, terwijl jij een heerlijke verfrissende wandeling naar de vallei maakte, heb ik me kapot gewerkt om een jas voor je te maken. Mijn handen zijn zo moe dat ik die schaar bijna niet kan vasthouden. En nu zeg je niet eens dank je wel... en je kijkt niet eens naar de jas... en het laat je koud... en... en...’

‘Och, beste Slinks,’ zei Hoewel, haastig opkrabbelend. ‘Het spijt me. Dat was afschuwelijk van me. Natuurlijk wil ik hem graag passen. En hij ziet er gewoon schitterend uit. Probeer meteen of hij me past. Alsjeblieft.’

‘Nou, sta dan stil,’ zei de aap. De huid was voor hem erg zwaar om op te tillen, maar met veel rukken en trekken en puffen en blazen kreeg hij hem op de ezel. Hij maakte hem vast onder het lichaam van Hoewel, bond de benen rond de poten van Hoewel vast en de staart om de staart van Hoewel. Heel wat grijs van Hoewels neus en gezicht bleef zichtbaar door de open bek van de leeuwenkop. Niemand die ooit een echte leeuw had gezien zou zich ook maar een seconde laten bedriegen. Maar als iemand die nog nooit een leeuw had gezien naar Hoewel in zijn leeuwenhuid keek, zou hij misschien de ezel voor een leeuw kunnen aanzien, als hij niet te dichtbij kwam en het licht niet te fel was en als Hoewel geen gebalk liet horen en geen hoefgeklepper.

‘Je ziet er geweldig uit, geweldig,’ zei de aap. ‘Als ze je nu zagen, zouden ze denken dat je Aslan, de Grote Leeuw, zelf was.’

‘Dat zou vreselijk zijn,’ zei Hoewel.

‘Nee, helemaal niet,’ zei Slinks. ‘Iedereen zou doen wat jij zei.’

‘Ja, maar ik wil ze niets zeggen.’

‘Denk nou eens aan het goede dat we zouden kunnen doen!’ zei Slinks. ‘Je zou mij hebben om je raad te geven, zie je. Ik zou verstandige bevelen bedenken die jij dan kon geven. En iedereen zou ons moeten gehoorzamen, tot aan de koning zelf toe. We zouden alles in Narnia goedmaken.’

‘Maar is alles dan al niet goed?’ vroeg Hoewel.

‘Wat!’ riep Slinks. ‘Alles goed... terwijl er niet eens sinaasappels of bananen zijn?’

‘Maar, weet je,’ zei Hoewel, ‘er zijn niet veel klanten die eh, eigenlijk denk ik niet dat er iemand anders dan jij eh, dat soort dingen wil.’

‘Er is ook súiker,’ zei Slinks.

‘Hm, ja,’ zei de ezel. ‘Meer suiker zou leuk zijn...’

‘Nou, dat is dan geregeld,’ zei de aap. ‘Jij gaat doen of je Aslan bent en ik ga je vertellen wat je moet zeggen.’

‘Nee, nee, nee,’ zei Hoewel. ‘Zeg niet van die vreselijke dingen. Het zou verkeerd zijn, Slinks. Ik weet niet veel, maar dat weet ik wel. Wat zal er van ons worden als de echte Aslan opduikt?’

‘Ik verwacht dat hij heel blij zal zijn,’ zei Slinks. ‘Waarschijnlijk heeft hij ons met opzet die leeuwenhuid gestuurd, zodat wij alles goed konden maken. Trouwens, hij kómt nooit meer opdagen, immers. Niet vandaag de dag.’

Op datzelfde moment klonk er een geweldige donderslag recht boven hun hoofd en de grond schokte door een kleine aardbeving. Allebei de dieren verloren hun evenwicht en vielen plat op hun gezicht.

‘Daar!’ zei Hoewel hijgend, zodra hij adem had. ‘Het is een teken, een waarschuwing. Ik wist dat we iets ontzettend slechts deden. Haal direct dat ellendige vel van me af!’

‘Nee, nee,’ zei de aap – zijn hersens werkten koortsachtig –, ‘het is wel een teken, maar andersom. Ik stond op het punt te zeggen dat als de echte

Aslan, zoals jij hem noemt, zou willen dat wij hiermee doorgaan, hij ons een donderslag en een aardschok zou sturen. Dat lag al op het puntje van mijn tong, alleen het teken kwam voordat ik de woorden uit mijn mond kreeg. Nu móét je het wel doen, Hoewel. En laten we alsjeblieft geen ruzie meer maken. Je weet dat je deze dingen niet begrijpt. Wat weet een ezel nou van tekens?’